X. évfolyam. Arad, 1895. Október 9. Szerda. 231-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG: Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint. Kéziratokat nem adunk vissza. Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 hóra 1 frt 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL: ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.) Telefon-szám: 151.

Örvendetes kezdet.

Budapest, október 8.

Az álpróféták alaposan felsültek. A mit maguk sem hittek, de másokkal el akartak hitetni, be nem teljesült. Az egyházpolitikai reformtörvények életbelépésének idejére »beláthatatlan következményü zavarokat«, kisebb-nagyobb interkonfesszionális polgárháborukat jósoltak meg. A nagy napot követő események során ebből ugyan már is irgalmatlanul kiábrándulhattak. A tapasztalat igazolta azok véleményét, akik előre látták, hogy a szabadelvü törvények országszerte anélkül fognak átmenni a nemzet életébe és vérébe, hogy az uj rend nehézségeket, nagyobbszabásu zavarokat idézne elő.

Estek ugyan egyes helyeken csekély jelentőségü rendbontások, apró-cseprő ellenszegülések a törvény rendelkezése szerint eljáró anyakönyvvezetőkkel szemben. Az ismert izgatók által felbujtott tudatlan nép nem mindenütt fejtett ki elég józan ellentállást az ultramontán propagandával szemben és kisebb-nagyobb kihágásokra vetemedett. E zavarok azonban ugy menynyiségileg, mint minőségüket tekintve oly *jelentéktelenek*, hogy kár reájuk még csak szót is vesztegetni.

Hisz talán nincs az az uj törvényalkotás, mely a közönség egy-egy rétegében visszahatást ne szülne és ellenszegülésre ne találna. Egészben véve azonban épen e reformokról, melyekről bizonyos oldalról oly sok rosszat — reméltek, jó lélekkel elmondható, hogy *minden nagyobb reakczió nélkül mentek át a nemzet életébe.* A csekély mértékben jelentkező ellenszegülések csak a mellett bizonyitanak, hogy a *nép* helylyel-közzel eléggé *miveletlen* az *izgatók* pedig eléggé *lelketlenek* ilynemü zavarok előidézésére. A várva-várt ellenszenv, a keresve-keresett gyülölet éppen nem lelhető fel. Ezek a törvények, melyeket az állam magasabb czéljainak megvalósitására alkottak meg, anélkül, hogy a polgárok ujabb megterheltetésével járnának, rövid idő alatt tul lesznek azokon a piczi *gyermekbetegségeken* is, melyek ily nagyszabásu alkotások zsengekorát rendszerint jellemezni szokták.

Midőn az uj rend során az állampolgárok bármily formáju uj megadóztatását eleve kizártnak hangsulyoztuk, lehetetlen meg nem emlékeznünk egy *javaslatról*, melyet a szabadelvü haladás nehány barátja a fővárosi sajtó egyik organumában *jóhiszemüleg* tett, de melynek kivitele — véleményünk szerint — mégis inkább alkalmas arra, hogy a jó ügynek ártson, mint hogy hasznára váljék. — Arról van ugyanis szó, illetőleg egyesek azzal a »jó gondolat«-tal álltak elé, hogy az anyakönyvvezetők állitsanak fel hivatalos helyiségükben *perselyeket*, melyekbe az ott megforduló felek szülések bejelentése, házasságok kötése s hasonló alkalmakkor *közczélokra adakozhassanak.*

Ugy tartjuk, ez inditvány kellő megfontolás után végkép le fog tünni a napirendről, mert megvalósitása teljesen czéljatévesztett. Az egyházpolitikai reformok alkotói előtt az a föltétlenül helyes intenczió lebegett, hogy az anyakönyvi hivatalokban végbemenő aktusok egészen *ingyenesek* legyenek, hogy ne csináljanak semmiféle tekintetben *konkurrencziát* az *egyházi* szertartásoknak és ne legyen azoknak bármily tekintetben is *utánzata.* E dicséretes intencziók a törvény szövegében is nem egy helyütt leltek félremagyarázhatatlanul kifejezést. Pedig az említett inditvány ez intenczióknak afféle szelid kijátszásához hasonlitana, melyet a klerikális ellenzék ugyancsak sietne kiaknázni, mint oly tényt, mely malmára hajtja a vizet. Ne állitsunk fel tehát sehol perselyeket az anyakönyvi hivatalokban!

Ha nem tesszük, az is elő fogja segiteni, hogy jólélekkel mondhassuk, az ujonnan életbeléptetett nagy reformra:

Kezdete jó — minden jó.

BELFÖLD.

A brassói mandátum. Mint Brassóból irják, a barcasági pártbizottság Zay Adolf lelépő képviselőnek köszönetét és nagyrabecsülését fejezte ki és uj képviselőnek Schnell Károly ügyvédet kandidálta.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, október 8.

A borult, mogorva októberi reggel, a mely minduntalan esővel fenyegetett, látható hatással volt a t. Ház népességére is. Nem is szólunk a karzatról, amely ürességével valósággal imponált. De magukban a honatyai padsorokban is akkora és olyan szapora volt a folytonossági hiány, hogy a soros jegyzők legizgékonyabbja: Perczel Béni idegesen számlálgatta az érkezőket, akik még 10 órakor sem voltak határozatképes számmal.

Negyed 11-kor nyitotta meg Szilágyi Dezső elnök az ülést. Perczel Béni, Molnár Antal és Illyés Bálint, a hetes jegyzők egész sorát olvasták fel az elnöki jelenteni valóknak, mialatt aztán lassanként teltek a padsorok, s mire a napirend került szóba, a

Az „Aradi Közlöny" tárczája.

Huszár-roham.

— Elbeszélés. —

Irta: Hegyesy Vilmos.

(Folytatás.)

Kovács László és fia délben látogatást tettek Erdősyéknél. Borbála néni fogadta őket, egy nagyon hegyes orru, szikár asszonyság, a ki kellemetlen hangon rikácsolt szives üdvözletet az érkezőknek.

A néni vizsga szemmel nézte végig a nyalka huszár-főhadnagyot, ki jól festett a diszruhában. Ugy látszott, hogy meg van elégedve a vizsgálat eredményével, mert édeskés mosolylyal mondotta:

— Isten hozta, Pista öcsém! Remélem, hogy jól fogja magát érezni közöttünk!

Pista nem mutatta, hogy hasonló nézetben van.

— Vártuk ám magukat, még pedig viliás reggelivel, ha elfogadják. Anna hugom nincs idehaza, de azt izeni, hogy nemsokára visszatér. A kis Annuska lenn a kertben szorgoskodik, a villásreggelinél . . . Jó gazdasszony lesz belőle, Pista öcsém! . . .

— Ugy látszik, hogy én itt már meg is vagyok kérve! gondolta magában a főhadnagy. Csak látnám már, hogy kinek a számára!

Pistának ez a vágya hamar teljesedett. Mind a hárman a kertbe mentek, melynek lugasában teritett asztal állott. A bejáratnál egy karcsu termetü, finom gyöngéd arczu leányka, a ki lesütötte a szemeit és mozdulatlanul várta be az érkezőket.

A néni végezte a bemutatást.

— Annuska hugom . . . Pista öcsém . . . No nyujtsanak kezet egymásnak!

A leányka elpirult és szó nélkül nyujtotta kezét.

— No hát egy szavad sincs kedves vendégünkhöz! nógatta Borbála néni.

Annuska félénken emelte nagy fekete szemeit a fényes huszár-tiszthez és suttogva szólt:

— Jó napot . . . bácsikám!

— Hát mifélé megszólitás ez! dorgálta az öreg asszony.

— Hagyja csak, édes néni! szólt nevetve a főhadnagy és melegen megszoritotta a házikisasszony kezét.

— Nó, hogy ebből a kis leányból hogy lesz a számomra feleség, annak az apám a megmondhatója! mondotta Pista magában. De nem mutatott többé semmi elégületlenséget. Sőt jókedvü lett. És a reggelizés alatt mindent elkövetett, hogy kiverje a félszet Annuskából. És sikerült is. Mire fölkeltek az asztaltól, már egészen jó barátok voltak.

— Remélem, hogy ebédre is szerencsénk lesz, — szólt a nagynéni. — Akkorra megjön a mama is . . .

— Hogyne, hogyne . . . részünkről a szerencse! felelt az öreg Kovács.

— Mi most a házba megyünk, folytatta az asszonyság. A gyerekek itt maradhatnak.

A néni és az apa eltávoztak.

— Hiszen ez pompásan megy! szólt a néni az öreg Kovácshoz. Derék fiu, ügyes fiu a Pista! És a két gyerek nem idegenkedik egymástól. Meg üljük a két lagzit, László öcsém, megüljük . . . Előbb a fiatalok . . . azután a szülők . . .

— Csakhogy Annának is kellene ám tudnia erről valamit.

— Meglesz az is, öcsém uram, meglesz. Ez a két házasság az én tervem és a mit én egyszer felteszek magamban, annak meg kell történnie. Hiszen láthatta, hogy milyen örömmel fogadta Anna azt az eszmét, hogy leánya a Pistához menjen! . . . Azután maga következik, László öcsém . . .

— Bizony az pompás dolog volna, szólt az öreg mosolyogva. Egyszerre két nagy öröm. A fiam is tisztességes ember lesz és én is be.

t. Ház már tul volt a határozatképes számon is. Az elnöki jelentések közül hódolattal vették tudomásul, hogy ő felsége a névnapja alkalmával kifejezett üdv- és szerencsekivánatokat kegyesen fogadta és köszönetet mond.

Perczel Dezső belügyminiszter bemutatta tárczájának egyik konvenciónális jelentését, azt, amely 1894. év egészségügyi viszonyaival számol be. A Ház elrendelte a tanulságos jelentés kiosztását s egyben kiadta a közigazgatási bizottságnak.

Aztán következett a napirend.

A mezőgazdasági termékek hamisitásának eltiltásáról szóló törvényjavaslatot

Thoroczkay Miklós gróf referálta. Szakszerü, figyelemmel hallgatott beszédben méltányolta a közönségnek azt a jogos igényét, hogy a mezőgazdasági termékek elburjánzott meghamisitása ellen hathatósan megvédelmezzék. A hazai közegészségügyet szabályozó törvények egyes szakaszai intézkednek már e tekintetben, de ezek nem elégitik ki az igényeket és szükségesek a külön törvény részletes dispozicioi. Ennek a közszempontnak hatása alatt került ez a javaslat a Ház elé és kéri annak elfogadását.

A beható, gondos beszédet helyeslésssel fogadták s helyeselte a javaslattal egyetemben mindjárt az első ellenzéki szónok Visontai Soma is, aki azonban helyteleniti azt az intézkedést, hogy ugyanazt a hatóságot bizza meg a biráskodással, amely az ellenőrzést és a vizsgálatot teljesiti. Ugy kellett volna eljárni, hogy a javaslatot adják ki az igazságügyi bizottságnak is. De ha nem tették ő most módot ad arra utólagosan, inditványozván a javaslatnak utalását az igazságügyi bizottsághoz.

Festetits Andor gr. földmivelésügyi miniszter az egész Ház helyeslése között jelentette be, hogy ő a javaslatban levő szigort föltétlenül szükségesnek tartja, mert ja javaslatban nem akart pusztán irott malasztot nyujtani, hanem olyan intézkedést, amely a hozzá füzött igényeket ki is elégitse. Egyébként a biráskodási jog itt ép ugy van stipulálva, mint például a borhamisitásra vonatkozó törvényben. Egyelőre csak annyit tart szükségesnek kijelenteni.

A Háznak még ellenzéki része is helyeselte a miniszter felvilágositó szavait s bár Visontai Soma ismételten is kérte inditványának elfogadását, a Ház a javaslatot szavazta meg általánosságban.

A részletes tárgyalás során az 1. §-nál Kovács József a sörtermelésre is kiohajtja terjeszteni a szóban forgó tilalmat. — Mérey Lajos a második bekezdését kihagyandónak tartja, mert a tilalom kiterjesztését uj czikkekre nem kormányrendelettel, hanem törvényhozási intézkedéssel tartja helyesnek.

Veress József e javaslatban régi bajok orvoslását látja s azért örömmel üdvözli. Sajnálja, hogy ez a gazdasági javaslat nem honorálhatja kellőleg azt a közegészségi szempontot, hogy a nép csak jó pálinkát kapjon, miután ennek élvezése el nem tiltható, mert nehéz munkájában erre a népnek szüksége van. Kár hogy a kis kazánnal a főzést annyira korlátozták, mert igy nemcsak a nép foglalkozását szoritották szükebb térre, de egyuttal a pálinka minőségét is devalválták.

Utasitani kéri a minisztert, hogy a pálinkára nézve ebben az irányban javaslatot terjesszen a Ház elé.

Festetits Andor gr. földmivelési miniszter a tilalom kiterjesztését uj czikkekre leghelyesebbnek tartja a rendeleti utat, mert az praktikusabb. Ennek az intézkedésnek fentartását tehát szükségesnek tartja. Ami a pálinkahamisitást illeti, utal az e tárgyu rendeletekre, amelyeket a Ház kivánságára természetesen még részletesebben kidolgoz.

A Ház helyeslésssel fogadta a kijelentéseket és ehhez képest a szakaszt azzal a pótlással elfogadta, hogy az uj czikkekről minden két évben, jelentés teendő.

A 3. §-nál **Kovács** József több apró módositást ajánlott elfogadásra, amiket Mérey Lajos is elfogadott részben. Ő még azt kifogásolja, hogy egyes esetekben a büntetés szigoru.

— De hogy is szigoru! Nagyon enyhe! — zugták Mérey ellen saját vérei az ellenzéki gazdák.

— Tulszigoru! — erősitette **Visontai** Soma, aki magáévá tette Mérey indokolását s annak értelmében spechelt is. Egyben kifogásolta, hogy a sajtó utján való hirdetést is e törvénynyel akarják megtorolni, ami a sajtó szabadság megsértése volna.

Festetits Andor gr. földmivelési miniszter apróra felel valamennyi módositásra.

A miniszter felszólalásához képest a szakaszt némi jelentéktelen módositással elfogadták.

Az 5. §-nál **Visontai** Soma ismétli, hogy helyesebb volna a biráskodást a biróságra bizni s ehhez képest inditványt is terjeszt elő, a harmadfoku biráskodást pedig mindenesetre a belügyminiszterre óhajtja bizni.

Festetits Andor gr. földmivelési miniszter konstatálja, hogy a törvény rendelkezései szerint az eljárás egyszerübb és gyorsabb, ezért ezt fenn is tartja.

Uray Imre csodálkozik, hogy csak Visontai tiltakozik a hamisitás ellen . . .

— Ehhez érteni kell! — sivitott közbe Visontai.

— Hát a hamisitásban nagyobb tekintély lehet nálamnál — felelte Uray a Ház viharos derültsége között, — de ebből még nem következik, hogy a hamisitást nem ugy lehetne jobban orvosolni, ahogy a javaslat akarja.

Visontai Soma személyes kérdésben kijelenti, hogy ő tárgyilagosan szólott s ennek okáért visszautasitja Uray állitásait.

— Jó! — adta meg magát Uray.

— Különben, — folytatta Visontai, — én nem ezen a téren keresem a popularitást, és nincs okom, hogy igy ellensulyozzam a polgári házassággal szemben tanusitott magatartásomat.

— Jó! — hagyta ismét helyben Uray, a Ház megujuló nevetése között.

Thoroczkay Miklós gr, előadó stiláris módositást ajánl elfogadásra.

Tóth Ernő és **Drakulics** Pál Visontai álláspontján vannak.

A szakaszt az előadó módositásával fogadták el s elfogadták a javaslat hátra levő szakaszait is.

Ezutánaz interpellációkra került a sor és

Festetits Andor gr. földmivelésügyi miniszter felelt Bessenyei Ferencznek a Temes-Bega vizszabályozó társulatra, Remete Gézának a Mura szabályozására és Bernáth Bélának a szőlőbirtokosoknak kárpótlására vonatkozó interpellációkra. A válaszokat a Ház tudomásul vette.

A legközelebbi ülés holnap lesz: Tárgya: a szarvasmarha tenyésztésére és a Közép-Dunára vonatkozó javaslat tárgyalása.

Ülés vége d. u. 1 órakor.

A magyar ultra-klerikálisok.

— Egy röpiratról. —

„Le conflit entre les ultramontains et l'episcopat hongrois". E czimmel érdekes közlemény jelent meg a „Correspondance Hongroise" czimü könyomatu lapban, mely a külföldi lapoknak egyik legkedveltebb forrása.

Az ultramontán világiak és egyháziak tábora és a magyar püspöki kar között támadt ellentétről elmélkedik. Utalva Bánffy miniszterelnök felköszöntőjére, melyet Esztergomban, a herczegprimás által adott nagy ebéden mondott, felemliti, hogy az abban tett nyilatkozattal, hogy t. i. a primásnak kettős hivatása van; őrködni a kath. egyház érdekei felett és nem tévesztení szem elől soha a magyar nemzet és állam javát; és hogy Vaszary herczegprimás ezen kettős missiójának fényesen megfelelt; jelezve volt — jegyzi meg a C. H. — az ultramontán tábor, az ugynevezett néppárt és a püspöki kar között létrejött szakadás.

Ezen nyilvános konstatálása — irja a C. H. — az ultra-klerikálisok és a magyar episkopatus között támadt antagonismusnak, az ultramontánokat és szövetségeseiket arra kényszeritette, hogy nyilván hadat üzenjenek a magyar püspöki karnak s denunciálják a pápa előtt. Egyuttal az ultramontán mágnások a kath. párt nagygyülését tervezik, hogy ott urbi et orbi kihirdessék, hogy ők ugy, mint eddig, a leghevesebben fognak küzdeni az uj törvények ellen. A Vatikánban tett denunciacionak azonban nincs kilátása sikerre, mert a pápa teljes egyetértésben van a herczegprimással, aki maga kijelentette, hogy egyetlen fontosabb lépést sem tesz a pápa meghallgatása és jóváhagyása nélkül.

Az ultra-klerikálisok agitácziója arathat némi sikert Magyarország északi részében, a tótoknál, hol a papok befolyása uralkodik s a nép anyagilag ama nagy majorátusoktól függ, melyeknek legnagyobb része ultramontán mágnások kezén van. Ott előidézhet pillanatnyi zavarokat, de komoly mozgalmat ott sem. Magyarország többi részeiben pedig az ultramontán agitáczió mi sikerre sem számithat. Magyarország a vallási türelem hazája. A magyar nép szereti a szabadságot és fölfogja, amit a közszólam mondani akar: add meg az istennek, ami az istené és az államnak, ami az államé.

IDŐJÁRAS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 762.1 milliméter, délután 2 órakor 760.0 milliméter. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor C° + 11.0, délután 2 órakor C° + 21.2. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor K. 3, délután 2 órakor DK. 5.

állanék még egyszer a tisztességes emberek sorába.

— No hát én mondom, hogy Anna hugom a magáé lesz. Majd meglátja. Maga még legény ám a talpán!

— Igy is jó. De még jobban szeretném, ha Anna asszony mondaná ezt.

— Majd mondani fogja, maga kópé! Én mondom, hogy mondani fogja. De egyelőre maradjon kettőnk titka a dolog.

— — — — — — — — — — — — — —

Annuska és a főhadnagy ezalatt a lugasban ültek. A kis leány jázminokból hatalmas bokrétát kötött a diszcsákóra. Azt mondta, hogy ez jól fog állani.

— Igaz-é az, bácsikám, a mit a Borbála néni mondott? kérdezte Annuska és megint elpirult, épen ugy, mint az első találkozásnál.

— Mit mondott, angyalom!

— Azt mondta, hogy mi ketten, a bácsi meg én, szép pár leszünk és hogy egymásnak vagyunk szánva.

— Meglehet, hogy ugy van.

— És akkor én a maga felesége leszek?

— Az ám!

— És együtt fogunk lakni? Ugyebár Budapesten?

— Persze, hogy ott?

— Aztán maga elvisz engem bálba, szinházba?

— Persze, hogy elviszem!

— Sok bálba?

— Mindenik bálba.

— Jaj de kedves ember maga bácsikám! . . . Szereti maga a madártejet?

— Mi az, lelkem?

— Hát maga azt se tudja, hogy mi a madár ej? . . . Az a kedvencz ételem. A hányszor elvisz bálba, mindig főzök ilyent magának.

— Az nagyon jó lesz!

A leányka hirtelen elkomolyodott.

— De ugyebár, szólt, hogy magunkkal visszük a mamát is?

— Ha jönni akar miért ne vinnők. De hátha nem akar jönni?

— Jaj, én a mama nélkül nem megyek férjhez. Soha! Soha!

— Hát makunkkal visszük.

— Aztán ő magának is a mamája lesz, bácsikám!

— Hogyne lenne!

— Jaj, beh furcsa lesz az, ha a mamának egy ilyen nagybajuszu fia lesz!

— Annuska! Annuska! hangzott most a házból a néni rikácsoló hangja.

A kis leány nevetve köszönt Pistának és elszaladt.

— Ez lesz tehát a feleségem! szólt a főhadnagy és elégülten nézett a lányka után.

(Vége következik.)

Felhőzet: reggel derült, délután félderült. **Csapadék az utóbbi 24 órában:** 0 milliméter.

Az ágyai erdőben.

Kisjenő, október 7.

Tegnap volt első havi évfordulója annak a verőfényes, szép szeptemberi napnak, amelyen a kis hadnagy örökre itt hagyott bennünket. A nyár azóta őszre változott, az ágyai erdő tölgyfáiról leperegtek az utolsó levelek s megsárgult a pázsit azon a helyen, amelyet a daliás, fiatal herczeg vére piros karmattal öntözött. Hogy felszáradtak családjának első könyei, szülei és nővérei elzarándokoltak a kopasz fák és zörgő avar közé. Imádkoztak ott s hogy máskor is imádkozhassanak, elhatározták, hogy kápolnát emelnek a tragédia helyén. A főherczegi család kisjenői tartózkodásáról és a szerencsétlenség helyéről a következőket jelenthetem:

Ágya községe, amelynek lakossága egészen magyar, Kis-Jenőtől északra, harminczöt percznyi távolságra van. Délről és nyugatról termékeny szántóföldek veszik körül, amig északkeletre a főherczegi birtokhoz tartozó uradalmi erdő terül el. A községgel szomszédos erdőrész volt a szept. 2-iki végzetes vadászat helye.

Az erdő bejárásától körülbelül háromezer lépésre nagyobb bekeritett terület van, a melybe két kapu nyilik. Az elzárt területhez vezető ut olyan egyenes, hogy a fák között a nyitott kapun át már messziről látni lehet a szerencsétlenség helyét.

A főherczeg vadásztársaival a vadmacska vadászat előtt a Leitner erdőkerülő vadászkunyhója előtt felállitott deszkaasztalon egy csonka fatörzsön ülve fogyasztotta el egyszerü vadászebédjét. Két órakor visszament a bekeritett területre s körülbelül három órakor lőtt a vadmacskára. A sárgára mázolt karónál dördült el a végzetes lövés. Csak annyi ereje volt még a sebesültnek, hogy a második karóig elvánszoroghatott, ott összerogyott. Itt fogta be Liotts jószágigazgató, a friss sebet, a melyből a vér vastag sugárban patakzott.

Mikor a főherczeg eszméletét visszanyerte, a vadászkunyhó mögött levő pázsitos térségre vitték át s ott köpönyegére fektették. Ezalatt felrántották a Kis Jenő felé nyiló kaput s hozzáfogtak a baleset helyétől odáig vezető erdőrészen a fák kivágásához, hogy a kocsi a pázsitos térig eljuthasson.

A főherczegi család azalatt a három nap alatt, amelyet Kis-Jenőn töltött, naponkint több órákig bolyongott az ágyai erdőben.

Kivitték oda magukkal Steindl Károly kis-jenői fotografust is, aki József főherczeg meghagyásából négy képet vett fel. A szerencsétlenség helyéről, a Kis-Jenő-felé nyiló kaputól a szerencsétlenség helyéről elterülő erdőrészről, a szerencsétlenség helyétől a pázsitos tisztásig vezető utról és a vadászkunyhóról. A fényképek már elkészültek s jól sikerültek. A kész képek egy-egy példányát Ulrich Antal uradalmi felügyelő már el is vitte Alcsuthra. Ha József főherczeg a képekkel meg lesz elégedve, meg fogja engedni, hogy azokból a nagy közönség is vásárolhasson. Steindlnek különben az a terve, hogy a képeket József főherczeg engedelmével a millenniumi kiállitáson is bemutatja s az uralkodóház összes tagjainak megküldi.

Mária Dorottya főherczegnő, akinek rajzoló ügyessége általánosan ismeretes, vázlatkönyvében szintén megörökitette azt a pázsitot, ahol a főherczeget köpenyegére fektették. Akik látták a skizzet, azt mondják, hogy az kedvezőtlen területi viszonyok daczára, megkap élethüségével.

A fenséges szülők az emlékkápolnát ott épittetik fel, ahol a kis főherczeg összerogyott. Az erdőt azon a részen egészen kivágják, csak a két fát hagyják meg. A kápolna körül parkot terveznek. Azt még nem határozták el, hogy a kápolna épitését most vagy csak a tavaszszal kezdik-e meg.

A kis-jenői lakosság, mely rajong a főherczegi családért, ezuttal nem alkalmatlankodott szeretete nyilvánitásával a fenséges vendégeknek. Szomoruan és tapintatosan visszahuzódtak, mihelyt a gyászruhás főherczegnőket és a fekete czivilruhás főherczeget megpillantották. Azt azonban nem titkolják, hogy a kápolna épitésének nagyon örülnek, mert most már biztosak abban, hogy a főherczeg nem valósitja meg azt a mondását, hogy Kis-Jenőre soha többé el nem megy. Sőt a kápolna felépitése után bizonyosan nagyon sokszor ellátogat arra a szomoru helyre, ahol legkedvesebb gyermekét elvesztette.

Arad a mult hóban.

— A polgármester jelentése. —

Az 1895. év szeptember havára vonatkozó jelentésemet a következőkben van szerencsém előterjeszteni.

A közegészségi viszonyok az előző haviakhoz képest annyiban változtak, hogy a fertőző betegségek száma növekedett. Az összes halálozások száma 2 vel, a városi illetőségűeké 3-al volt nagyobb a mult havinál. Az uralkodó kórformák között a gyomor és bélhurut, továbbá a hurutos tüdőbántalmak és a gümőkór voltak a leggyakoriabbak. A heveny fertőző-betegségek közül a difteritisz 17 esettel jelentetett be, melyek közül 6 halálos kimenetelü volt. Difteritiszben beteg volt korszerint: 2—5 évig 10, 6—10 évig 5, 11—15 évig 2, városrészek szerint, a belvárosban 6, Pernyávában 10, Sarkadban 1. A betegek 2 kivételével mind serummal gyógykezeltettek. A kórházban ápoltatott 18. A croup 1 halálos kimenetelü esettel fordult elő. A vörheny igen számos esetben jelentkezvén azt járványnak mondottam ki s a megfelelő óvintézkedések szigoru foganatositását rendeltem el. Bejelentetett 27 eset, halálozást azonban egy sem okozott. A typhus 4 esettel jelentetett be. A trachomás betegek száma volt augusztus hó végén 16, gyógyult 5, maradt 11, a kórházban ápoltatott 9, idegen 3. Elhalt összesen 104 egyén, 58 férfi, 46 nő, az elhaltak között helybeli 92, idegen 12. Baleset következtén megualt 5, öngyilkosság előjött 1, halva született 5. A városi lakosság halálozási évi aránya 1000: 24.6. A megyei közkórházban ápoltatott 344 egyén, az izraeliták kórházában 9, összesen 353, ezek közül gyógyult 137, javult 47, meghalt 23. Az ápoltak között helybeli illetőségű volt 28.

A népesedési viszonyok kedvezőknek mondhatók, amennyiben a városi uj szülöttek száma a városi halálozásokét 45 el haladta meg. Élve született 147 gyermek, 68 fiu, 79 leány, törvényes 173 törvénytelen 24. A születések évi aránya 1000: 36.6 Házasság köttetett 65.

A személybiztonság nagyobb mérvü bünesetek által megzavarva nem volt. A vagyonbiztonság ellen egy nagyobb mérvü betörési kisérlet követtetett el melynek tettesét kipuhatolni eddig nem sikerült. A 34 esetben felmerült kisebb tolvajlás tettesei 28 esetre nézve kinyomoztattak. A kihágási biróságnál augusztus hóról elintézetlen maradt 2 ügy szeptember hóban befolyt 274, elintézés alatt állott összesen 276, ebből elintéztetett 271, a biróságokhoz áttétetett 44, tárgyalás alatt maradt 1. Letartóztattatott részben előállittatott 120 egyén, ezek közül elitéltetett 117, a biróságoknak átadatott 3, kiutasittatott 17. A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó kisebb kihágási ügy tárgyaltatott és elintéztetett 86. Letartóztatva volt 64 egyén, eltolonczoltatott 17, rendőrileg büntettetett 17.

Bejelentetett s nyilvántartásba vétetett 825 cseléd és 325 gyári munkás. A vendéglőkben szállva volt 721 utas. Szolgálati viszonyból eredő panasz tárgyaltatott 23, büntettetett 16 cseléd. A bejelentési hivatalnál bejelentetett 1686 beköltözés és 1133 kiköltözés. Bejelentés mulasztásért büntettetett 31 egyén.

A kapitányi hivatalnál, mint iparhatóságnál iparjogositványt 18 iparos 10 kereskedő, iparát áthelyezte 3 iparos, 1 kereskedő, megszüntette 5 iparos, 3 kereskedő. A tanoncz lajstromba bejegyeztetett 6 iparos 21 kereskedő tanoncz felszabadult 1 iparos 7 kereskedő tanoncz. A tanviszony megszünt 2 kereskedőnél. Iparkihágási ügy tárgyaltatott 5, büntettetett 2 segéd. Munkakönyvet kapott 26 segéd azzal jelentkezett 185, ideiglenes igazolvánnyal jelentkezett 1.

A városi szegény ápoldában elhelyezve volt 69 egyén kibocsájtatott 3, meghalt 4 szeptember hóban felvétetett 1, maradt a hó végén 63. Élelmezésükre 1977 adag melegétel és ugyanannyi adag kenyér szolgáltatott ki. A havi segélyben részesitett városi szegények száma volt 395, szeptember hóban felvétetett 5, a segély megszünt 6-nál, maradt a hó végén 394. A város közönsége által tartott árva és telenez-gyermekek száma volt 57. Nem a város közönsége által tartott dajkaságba adott gyermekek száma volt augusztus hó végén 106, szeptemberben bejelentetett 9 anyjának visszaadatott vagy más helyre vitetett 15, maradt a hó végén 100.

Tüz 11 esetben volt, nagyobb arányokat azonban egy sem öltött.

A községi biróságnál elintézetlen maradt augusztus hó végén 122 ügy, szeptemberben befolyt 879, összesen elintézés alatt állott 1001, ebből elintéztetett 877, tárgyalás alatt maradt 124.

Végrehajtás foganatosittatott 104, árverés tartatott 1.

A katonaügyek szabályszerüen vezettettek. Tartózkodásra és távozásra jelentkezett 393 közös hadseregbeli és 117 honvéd tartalékos. Utóállittatott 1 helybeli és 5 idegen illetőségü hadköteles, önkéntesnek besoroztatott 6. A póttartalékba áthelyeztetett 3. Tényleges szolgálattételre behivatott 114 közös hadseregbeli és 31 honvédujoncz. A háztulajdonosok terhére elszállásoltatott tiszt 489 legény, 227 kincstári ló.

Utak és utczák javitására felhasználtatott 648 kézi napszám. Az összes külvárosi utcza s a törvényhatósági utakra a szükséges fedanyag kihordatott. A Szt. Tamás és Szt. Pál dülőben a földmunkálatok befejeztettek. A csatornázási munkálatok az Asztalos Sándor, Hunyady, Boczkó és Simonyi-utczák csatornáinak s egyes apróbb munkáknak kivételével befejeztettek. A vizvezetéki telepen a szürő és tisztitó viz-medencsék betonmunkálatai készen vannak s a medencsék oldalfalai is előbaladtak. A vizvezetéki főcsövek lerakása folyamatban van.

A adóbehajtás eredménye a következő volt Befolyt: állami adó 18499 frt 99 kr, leiratott 1744 frt 17 kr, összesen 20244 frt 16 kr, hadmentességi-dij 218 frt 27 kr, leiratott 11 frt, összesen 224 frt 27 kr, jog- és bélyeg illeték 4251 frt 91 kr, községi adó 6502 frt 77 kr, leiratott 689 frt 69 kr, összesen 7192 frt 46 kr, utadó 712 frt 57 kr, leiratott 123 frt 51 kr, összesen 836 frt 8 kr, átirási dij 791 frt 80 kr, iparkamarai dij 10 frt 13 kr, idegen közadó 464 frt 34 kr, leiratott 3337 frt 53 kr, összesen 3801 frt 87 kr. Az árvapénztár forgalma volt bevételben a mult havi maradványnyal együtt 308,733 frt 8 kr, kiadás volt 7430 frt 27 kr, maradvány 301,342 frt 81 kr. A házi pénztár forgalma volt bevételben 58312 frt 27 és fél kr, kiadás 40112 frt 10 és fél kr, maradvány 18200 frt 27 kr. Az utépitési alap bevétele volt 14545 frt 88 kr, kiadása 1570 frt 92 kr, maradvány 12974 frt 96 kr. A védgát épitési alap állása volt 11118.10 $^1/_2$ kr. A különféle alapok bevétele volt 600,694 frt 76 $^1/_2$ kr, kiadás 92.922 frt 3 $^1/_2$ kr, maradvány 507,772 frt 73 kr. Kövezetvám befolyt 4137 frt 95 kr, helypénz 4104 frt 66 kr, partvám 365 frt 84 kr. összesen 8608 frt 45 kr, kiadás volt 1013 frt 23 kr, maradt tiszta jövedelem 7595 frt 22 kr. A mértékhitelesitő hivatalnál hitelesitetett 164 db. folyedék-mérték 1152 drb., hordó 82 drb. száraz tárgy-mérő, 15 drb. mérleg, 66 drb. súly. Hitelesitési dij befolyt 515 frt 62 kr.

Az állategészségügy kielégitő volt. A házi állatok között mindössze 1 lépfene eset fordult elő.

Arad, 1895. évi október 5-én.

SALACZ GYULA s. k.
királyi tanácsos, polgármester.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 9. —

Borus. — Enyhe. — Nyugaton csapadék.

A százezer forintos sikkasztás.

— Saját tudósitónktól. —

Arad, október 8.

Az a 95 ezer forintos sikkasztás, melynek vétkesei már részben beismerték bünöket, részben még tagadásban vannak, az utóbbi napok különféle kombinácziói folytán jóformán odamódosult, mintha ez nem is első bünök lett volna a letartóztatottaknak.

A mindenfelől vett értesülések szerint vannak olyanok az aradi társadalom tagjai között, akik Scheinberger Mórt és Bács Nándort már 1892. év előtt nagy lábon élőnek, költekezőnek ismerték. A most felfedezett sikkasztás pedig — mint a hivatalos vizsgálat kideritette — 1892. évben és az utánna következő hónapokban követtetett el.

A kérdés tehát nagyon világos: honnan

vették a pénzt költekezéseikhez Bács Nándor a szerényfizetésü adótárnok, és Scheinberger Mór a szinte nyomoruságos negyed, vagy ötödrangu kávéháztulajdonos?

A világos kérdésre épen olyan világosan lehetett megadni a feleletet: ha tudták ezek az emberek elkövetni ezt a 95 ezer forintos sikkasztást 1892.-ben, ugy tudtak ők ugyanolyan módon pénzt szerezni 1892. előtt is. A különbség a két bün között csupán az lehet, hogy az elsőt nagyobb ügyességgel követhették el.

Mert vannak most már többen, kik állitják, hogy Scheinberger Mór nem oly szegényen, koldusan ment el Aradról Soborsinba, de volt már neki akkor is meglehetősen ugy pénze, mint nagymennyiségü terménye és bora.

Bács Nándorról szintén tudva van, hogy költekezett, mulatott, barátainak fizetett még 1892. előtt.

Ezeket a rejtélyes dolgokat felderiteni, még sok dolgot fog adni a törvény embereinek.

*

A járásbiróságnál szintén szerepel most Scheinberger Mór. Hitelezőinek ügyvédjei kérnek és kapnak rövid terminusokat a foglalásra.

Ilyen érdekelt czégek Éles Armin, Walder Gyula, Dürr testvérek, továbbá Steinitzer Pál dr. és még mások.

*

A közvélemény még ma is erősen foglalkozik a sikkasztással, s vannak egyesek, akik azt vitatják, hogy **Scheinberger Mórt teljesen felmentik az ellene emelt vádak alól, amennyiben azokat — tanuk hiányában — belgazolni nem tudják.**

S ez a hit tényleg erősen tartja magát a közönség körében, annyival is inkább, mivel Scheinberger maga is konokul tagad, Bács pedig nem képes tanukat nevezni meg, akik a pénz átvételénél jelen voltak.

Lapunk egyik tudósitója azonban ismer egy tényt, mely legalább némi világot vet a rejtélyes esetre.

Scheinberger Mór annak idején, köztudomás szerint, felette szegény ember volt, aki nagyon is rászorult embertarsai jóindulatára.

Igy van Aradon egy **Gläsinger József nevü kiskereskedő**, aki vásárok alkalmával sátor alatt árulja a maga vásznait, szöveteit, szalagjait.

Az akkor szegény sorsu Scheinberger nem egyszer fordult hozzá szivességért, kérve tőle ezt vagy amazt, s Gläsinger mindenkor szivesen segitette pénzzel is, amig tehette.

Végül azonban kénytelen volt az ismételt igénybevétel elől menekülni, amidőn egy alkalommal találkozott Scheinbergerrel Budapesten a „Koronaherczeg" utczában.

Gläsinger azt hitte, hogy Scheinberger ismét kölcsönt akar tőle kérni, el igyekezett az utczából, Scheinberger azonban utána futott, s az utczasarkon elfogta:

— Hova siet? — kérdezte.

— A vasuthoz, — válaszolt Gläsinger — de nagyon sietek, mert félek, hogy lekésem. Pénzem pedig alig tesz ki negyven krajczárt.

Ez utóbbiakat azért mondta, mert félt, hogy Scheinberger kölcsönt kér tőle. Nagyot bámult azonban midőn Scheinberger ezt válaszolta neki:

— **No ha nincs is pénze, az nem baj! Van nekem, kaptam Aradon egy adótisztől nagyon sokat, s még kapok, ha szükségem lesz rá, annyit amennyi csak kell.**

— S mit csinál vele?

— Uzérkedem. Vagy nyerek, vagy vesztek, az mindegy. **Az a fő, hogy lássák a sok nagy baskót.**

Eddig a beszélgetés, mely mindenesetre világot vet az esetre, s mi kétségtelennek tartjuk, hogy Gläsinger vallomása döntő befolyásu volna a jelen bünper tárgyalásánál.

*

Az aradi kir. törvényszék, mint már emlitettük, szükségesnek látta Scheinberger Mór összes vagyonára a birói zárlatot elrendelni.

A zárlatot a vizsgálóbiró el is rendelte s a „Széchenyi kávéház" üzletvezetőjéül Jordán Ferenczet nevezte ki.

Lefoglalták azonkivül Bács Nándornak nagyon kis értékü vagyonát.

A két család most a legnagyobb nyomorban van s igazán rá van utalva az emberi jólelküségre.

*

A tegnapi nap folyamán hire ment annak is, hogy Paguba Vazul kir. vizsgálóbiró, Sarlot Domokos főkapitány és Greén Nándor rendőrhadnagy Nagyváradra utaztak a vizsgálat szálait kutatni tovább.

A hir azonban csak az ügygyel tulbuzgóan és elég felületesen foglalkozók jóakaratu beszélgetésének bizonyult, amennyiben a szenyves ügy itt Aradon fog befejeződni, hol — elég sajnos — felburjánzott.

HIREK.

Október 9. Szerda. Róm. kath. naptár: Dénes. — Protestáns naptár: Dénes. — Görög-keleti naptár (szeptember 27.): Kalisztrát. — A nap kél 6 óra 11 perczkor, nyugszik 5 óra 23 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet dijtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— **Személyi hirek.** Dessewffy Sándor csanádi megyés püspök a mária-radnai ünnepségek után visszautazott székhelyére Temesvárra. — Salacz Béla karánsebesi kir. törvényszéki elnök tegnap Aradon tartózkodott bátyja, az aradi polgármester látogatására.

— **Városi közgyülés.** Aradváros köztörvényhatósági bizottsága ma, szerdán délután 4 órakor tartja meg októberhavi rendes közgyülését, melyre annál is inkább felhivjuk a városatyák figyelmét, minthogy azon több, fontos közügy kerül tárgyalásra. Az előkészitő tanácsülés Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester elnöklete alatt tegnap délelőtt tárgyalta le a közgyüléshez bekerülő ügydarabokat.

— **Az aradi törvénykezési palota.** Arad sz. kir. város tanácsa tegnap ülésezett, s előkészitette a mai közgyülés sorrendjét. A tervbe vett törvénykezési épület és fegyház részére a tanács javaslatba hozza a felső-maros-partitelket, mely a városháza háta megett a Maros-utczától visszamenőleg elterül. Javasolja azonkivül, hogy a város vállalja el az utcza feltöltését és csatornázását.

— **Rendszeresitendő állások a városnál.** A tanács tegnapi ülésén tárgyalta a hatósági szervezetet, s tekintettel a folyton szaporodó teendőkre, javaslatba hoz két dijnoki állást, egy végrehajtói állást az adóügyi osztálynál. A tanács azonkivül hozzájárult ahhoz, hogy a főkapitány személyes pótléka 100 forinttal, a három városi mérnöké 200—200 frttal, Rámer István rendőrhadnagy potléka pedig 150 forinttal emeltessék fel. Ezenkivül javaslatba hozzák két II. osztályu rendőrállás rendszeresitését, akik a szervezeti szabályzatba fel voltak ugyan véve, de ténylegesen alkalmazva sohasem voltak.

— **Egy névtelen adománya.** Az „Aradi Közlöny" kiadó hivatalába tegnap délelőtt egy szolga ötven forintot hozott azon meghagyással, hogy ezen összeget egy kincstári tisztviselő küldi, a ki névtelenül akar maradni. Kéri, hogy az ötven forintot a szerkesztőség forditsa jótékony czélra, még pedig a szegény tanulók javára. Az emlitett összeget lapunk felelős szerkesztője a névtelen adakozó óhajtása szerint Millig József iskolafelügyelőnek küldötte el, miről az alábbi nyugta tanuskodik:

Tekintetes Vass Géza urnak, szerkesztő, Aradon.

Értesitem, hogy becses leveléhez csatolt s egy névtelenül maradni akaró által a szegény tanulók részére adományozott 50 (ötven) forintot köszönettel átvettem. Arad, 1895, okt. 8. Millig József, a szegény tanulókat segélyező egylet alelnöke.

— **A vidéki városok érdekében.** A képviselőház elnökségéhez tudvalevőleg egész csomó olyan kérvény érkezett be, amelyekben a városok és megyék törvényhatóságai a vidéki városokban épitendő uj házakra adómentességet kérnek. E kérvények fölött még sem a kérvényi bizottságnak, sem az országgyülésnek, de a kormánynak sem volt alkalma nyilatkoznia, de mint egy pozsonyi távirat jelenti, a vidéki városoknak ez az óhajtása teljesitetni fog, még pedig sokkal hamarább, semmint ők várták. E távirat szerint Döxler pozsonyi polgármester Szilágyi Dezsőnél tudakozódott, vajjon számithatnak-e a vidéki városok e kérvényük kedvező elintézésére. Szilágyi levélben azt válaszolta, hogy a pénzügyminiszter már ki is dolgozta a vidéki városokban épitendő uj házak adómentességéről szóló törvényjavaslatot és még ebben az évben tárgyalni fogja a képviselőház. A kormánynak eleinte az volt a szándéka, hogy a kérdést a tervezett adóreformmal egyidőben oldja meg, de felhagyott vele, mert nagyobb időbe kerül, mig az adóreform nagy munkája elkészül.

— **Az uj polgári házasságok.** Az aradi állami anyakönyvvezető hivatal tegnap a következő házassági bejelentéseket hozta nyilvánosságra: Sváby Dezső, dévai tanitó eljegyezte Névery Máriát Aradról. — Holló István, aradi számvevő őrmester eljegyezte Gruber Vilmát, Gruber István aradi fodrász kedves leányát.

— **Aradváros mai közgyüléséhez** az alábbi folytatólagos tárgysorozatot vettük: 25. Aradvármegye és Arad szab. kir. város főispánjának átirata, mely szerint a városnál üresedésbe jött épitészeti felügyelői állásra Biró Danielt nevezte ki. Arad, 1895. okt. 8-án. Kiadta Institóris Kálmán, főjegyző.

— **Kilencz hónap.** Az országos m. kir. statisztikai hivatal, értesülésünk szerint, most szólitotta fel az összes egyházi főhatóságokat, hogy a folyó év kilencz első hónapjáról állittassák össze a népmozgalmi adatokat a lelkészi anyakönyvi hivatalok utján. Az izraelitá anyakönyvi hivatalokat a törvényhatóságok szollitják fel az adatok beszolgáltatására, melyeket november 10-ikéig kell beszolgáltatni a polikikai hatóságokhoz.

— **A csanádmegyei főbiró választások.** Makóról táviratozza tudósitónk: A haláleset folytán megüresedett makói főszolgabirói állásra a mai megyegyülés Farkas Móricz, nagylaki főbirót választotta meg. Ennek helyére pedig rétháti Kövér Béla, kovácsházi szolgabirót választották meg. Az igy megüresedett kovácsházi szolgabirói állást Tarnay Ivorral töltötték be. A választások a legnagyobb rendben, s a polgárság teljes megelégedésére folytak le, amennyiben minden megüresedett állásra a lakosság érdekeit méltányolni, s szolgálni tudó férfi került. E választások voltak a megyegyülés legérdekesebb részei.

— **A gazdák réme.** Megirtuk volt annak idején, hogy a gáji szarvasmarhák között fellépett a ragadós száj és körömfájás, miért is a hatóság e területre a zárlatot elrendelte. Mint örömmel értesülünk a veszélyes járvány

ma már szünő félben van, s igy a zárlatot is a napokban fel fogják oldani.

— **Humoristikus lóvásár.** A felső katonai parancsnokság mindig szokott rendezni lóvásárokat, ahol a tenyésztők első kézből adhatják el lovaikat. Tegnapelőtt is tartottak hasonló nemes czélzattal egy lóvásárt, melyre kétszáz lovat hajtottak fel a tenyésztők. A kétszáz ló közül egyetlen egy sem vált be. Ma délelőtt nyolcz órakor ismét lesz egy katonai lóvásár a honvédhussár laktanya előtti téren. Erre az érdekeltek figyelmét olyformán hivjuk fel, nehogy meg legyenek lepetve, ha egyikük masikuk lovát tényleg megveszik, s nem engedik őket a mezőről a saját lovaik hátán haza.

— **Hasonlat.** A jókedvü papa, akinek elég csinos leányához egy fiatal ur mindgyakrabban kezd eljárogatni, egy nap igy szólt az imádóhoz: A maga látogatásai egy olyan hirlapra emlékeztetnek, amelynek igen jól ment a dolga. Mikor meginditották, hetekint egyszer jelent meg. Később minden héten háromszor volt hozzá szerencsénk. Azután megjelent este is, mig most reggel és este is pontosan megjelenik.

— **A Kökényesi-csárda pusztulása.** A bakonyi rabló-romantika hires emléke pusztult el mult vasárnap. Leégett a népdalokban is megénekelt Kökényesi-csárda, régente a Milfajt meg a Patkó Pista hires buvóhelye, az uj időkben Oroszlán Pali, Renkó Kálmán és a czinkosaik mulató tanyája. A vén csárda már nem volt az, a mi a hajdani időkben. Körülötte pár évvel ezelőtt kivágták az erdőt, csak az Ámos-tető, meg a Hajma-tető maradtak meg rengetegnek a régi Bakonyból. Ez idén meg a győrveszprémi vasut sinjeit hurzták el mellette és most ott, a hol azelőtt a népdalok hősei, a vadságuk daczára is rokonszenves arczu betyárok akarták a puskájok csövével visszaerőszakolni a régi világot, haramiaképü, bozontoshaju olasz munkás viszi előre a csákánya hegyén a — czivilizácziót. A Kökényesi-csárda is ezeknek a tanyájává lett és valószinüleg valamelyiküknek a vigyázatlansága lett az oka a pusztulásnak. Nem is épitik ujra fel, nincs már szükség rá, a vasuton utazók nem szállhatnak meg benne. Lebontják és vele a régi rablóvilág egy emléke semmisül meg ismét.

— **Nagy vasuti szerencsétlenség Belgiumban.** Tegnap délután borzasztó vasuti szerencsétlenség történt Belgiumban. Az Ottignies és Charleroi közti vonalon ugyanis egy tehervonat és egy személyvonat összeütközött s tiz ember rögtön meghalt, negyven pedig halálosan megsebesült. A vonaton ült Bernaert is, a volt belga miniszterelnök, családja 7 tagjával. Sógornője rögtön meghalt s a neje sulyosan megsebesült. Ő maga sértetlen maradt. A szerencsétlenségnél tizennyolczan vesztették életüket és száznál többen sebesültek meg, köztük harminczan sulyosan. A katasztrófát egy Ottigniesből teljes gőzzel jövő mozdony okozta, amely a moucly-pályaudvarban egy mozgó vonatba ütközött. Három kocsi egymásba tolatott, a bennülök mindannyian összezuzattak.

— **Öngyilkosság a kórházban.** A mult napok egyikén egy megtört alaku beteg kérte felvételét a kézdivásárhelyi Rudolf kórházban. Arcza tüzelt a láztól. Az orvosok konstatálták, hogy a beteg sulyos tüdőgyuladásban szenved s tekintettel a baj sulyos voltára, azonnal felvették. Alig hogy az ágyba feküdt a beteg, arczára húzta a takarót s a következő pillanatban lövés dördült el. A személyzet rémülten futott össze. S a betegeket is óriási pánik fogta el. Leréntották a betegről a takarót. Ott feküdt a fehér párnán vérben ázva átlőtt fejjel. Kezében a revolver még füstölgött. Az öngyilkosnál egy papirszeletet találtak melyre a következő szavak voltak irva: „Petőfalvi Bod József a nevem, öngyilkosságot a feleségem miatt tettem, még ma is megmenthetett volna. A nagy isten, a hol jár, mindig szerb tövist adjon a lába alá és léleknyugtalanságot életén át."

HYMEN.

Weichherz Lipót, a Deutsch Testvérek czég aradi üzletének intézője e hó 13-án köt házasságot B.-Csabán özv. Schwarcz Sámné szép leányával, Teréz kisasszonnyal.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **Meghivó.** A „Kölcsey Dalkör" folyó hó 12-én este 8 órakor rendkivüli közgyülést tart, melyre a müködő tag urakat tisztelettel meghivja elnöki megbizásból a titkár. Tárgy. Titkári jelentés. Pénztár vizsgálat. Alapszabályok módositása. Tisztujitás. Inditványok.

SZINHAZ, IRODALOM, MÜVÉSZET.

A szinház müsora:

Szerda (október 9.) Sarah grófnő, dráma.
Csütörtök (október 10.) Szegény Jonathán, operette.
Péntek (október 11.) Két Champignol, operette. Először.
Szombat (október 12.) Két Champignol, operette. Másodszor.
Vasárnap (október 13.) Délután fel helyárakkal: A koldusdiák, operette. Este: A szókimondó asszonyság, szinmü.

Nőuralom.

— október 8.

Egy régi magyar vigjátékot láttunk tegnap este: Szigligeti Nőuralmát.

Szigligeti csendes és mindig hatásos humura lengte be ugy a szinpadot, mint a nézőteret, hol többen is lehettek volna.

Ugy látszik még nincs itt ideje a szinházba járásnak. A szinház nézőtere még nem a megszokott nézőközönségtől van megtömve, most még a kivételes szinházlátogatók járnak inkább az előadásokra.

Az esti vigjáték különben a kényesebb igényeket is kielégithette. Bátran mondhatjuk, az idén szerződtetett társulatnak drámai kara sokkalta felettébb áll az énekes karnak.

A nőuralom két kimagasló alakja a Szirtfoki és Somkuti, kiket Balassa és Gál Gyula játszották.

A nőszereplők Angyal Ilka és Delli sikeres buzgalommal segédkeztek, a többiek parányi szereplése mellett a tőszereplők kezére.

A közönség jól mulatott.

* **A Szalay Baróti** nagy munkája „A Magyar Nemzet Története" gyorsan halad előre. Immár a 24 füzet jelent meg belőle a melyben Szalay József II. Zsigmond koráról szól azzal a világos szép előadással s azzal a mintaszerü alapossággal, mely a korán elhunyt történetiró minden munkáját jelképezte. Különösen kiemeljük a Velencse és Magyarország közt folyt háboru elbeszélését mely valóban példaképe a jó történeti stilusnak. Ugyanigy értékes részlete a füzetnek az a nehány oldal, melyeken a szerző Husz János föllépését és mártyrhalálát emliti, s a melyeket egy szerfölött érdekes rajz illusztrál: Husz mártyrára hurczolása egy a prágai könyvtárban őrzött egykoru rajz reprodukcziója. Nagyon szép Zsigmond király arczképe is, mely Dürer Albertnek a nürnbergi városházán őrzött festményét reprodukálja, ugyanaz Zsigmond császárt mutatja be a sienai székesegyház mozaik képének hü másolata, mely magyar történetü munkában most jelent meg először. Zsigmond király pénzének, aláirásának, pecsétjének másolatai is emelik a füzet értékét. A kiadó czég mint eddig minden füzethez, ehhez is csatolt külön mümellékletet, Piloty Károly hires képét, „a szent korona" elrablását reprodukálva. Igy a Szalay-Baróti féle munka valóban méltó lesz arra, hogy minden magyar család könyvtárában helyet foglaljon, csak négy kötetre terjedvén, a kevésbbé tehetősek is könnyen meg fogják szerezhetni a millenium ez emlékművét, mely már a jövő évben teljes lesz. Egy füzet ára 80 kr, és megrendelhető a kiadónál Lampel R. Wodianer J. és fiai könyvkereskedésében. Budapest Andrássy-u. 21.

* **Az 1848—49-iki Magyar szabadságharcz** története czimü nagy illusztrált munkából most jelent meg a 45-ik füzet amelyben Gracza György V-ik Ferdinánd lemondását és az ezzel kapcsolatos eseményeket mondja el a nála megszokott elevenséggel. A füzet egykoru képei ezek: Görgey Arthur levele Kossuth Lajoshoz a világosi fegyverletétel előtt. Melléklet Gracza György szabadságharcz történetéhez, br. Perényi Zsigmond vértanu vadászkése. Rész a Világosnál összetépett honvédzászlókból. Huszár pisztolyok tokkal. Az olmützi vár foglyai 1850-ben. Részlet a csornai ütközetből. gr. Forgách Antal a muszkavezető. Asztalos Sándor őrnagy Arad város hős védője, saját festménye után. A trónváltozás hire a fővárosban. Részlet a komáromi csatákból. A piskii csata vázlata.

A magyarádi iskola.

— Nyilvános köszönet. —

A magyarádi községi magyar tannyelvü népiskola létesitését adományaikkal elősegitették: Varjassy Gyula 25 frt. Török Árpád 3 frt. Kabdebó Kálmán 2 frt. Véber János 1 frt. Vacrián József 5 frt. Kócsa Károly 1 frt. Lilienberg Sándor 5 frt. Nagy József pankotai plébános 3 frt. Szabó Gyula 1 frt. Pozovitz Gusztáv 3 frt. Várady Károly 1 frt, Institórisz Ignácz 1 frt. Hollóssy László 50 kr. Kölcsei Egyesület 60 frt. Erdélyi közm. egylet 50 frt. Kaufmann Ignácz 5 frt. Solcz Gyula 2 frt. Schubert Henrik 1 frt. Rigler István 1 frt. Braun testvérek 2 frt. Pópa György 1 frt. Tamássy András 1 frt. Perl Zsigmond 1 frt. Varjassy József 5 frt. Neuman testvérek 10 frt. Arad csanádi gazd. takarék 10 frt. Aradi takarék 10 frt. Aradi első takarék 10 frt. Aradi ipar és népbank 10 frt. Aradi polg. takarék részvénytárs. 5 frt. Pankotai népbank 1 frt. Kaufmann Károly 2 frt. Aradi izr. hitközség 5 frt. Komiossy Mihály 1 frt. Werner és Kohut 2 frt. Horvát Lipót világosi plébános 1 frt. Winter Adolf 1 frt. Hasslinger N. 1 frt. Br. Bohus László 10 frt. Br. Bohus István 5 öl fa ért. 30 frt. Nagy József pankotai plébános 1 öl fa ért 6 frt. Összesen 295 frt.

Továbbá Nagy József pankotai plébános köszönjárása folytán az iskola részére egy drb. feszület, 24 drb. katekizmus és 25 drb. biblia ajándékoztatott a Szent-István társulat által a róm. kath. vallásu tanulók részére.

Az adományokért e helyen is köszönetet mond

WERNER HENRIK,
közs. iskolaszéki elnök.

TÁVIRATOK.

Visontai lovagias ügye.

Budapest, október 8. (Saj. tud. táv.) Visontai Soma a mai képviselőházi inczidensért magyarázatot kéretett Urayától.

A rendőrfőkapitányi állás.

Budapest, okt. 8. (Saját tud. táv.) A budapesti rendőrfőkapitányi állást nemsokára végleg be fogják tölteni. Provisoriumról sohasem volt szó. Illetékes helyről nyert értesülés alapján állithatjuk, hogy az oly nagy hévvel terjesztett különböző kombinácziók azon személyt illetőleg, aki főkapitánynyá kineveztessék, minden alapot nélkülöznek.

Katonazene a honvédségnél.

Pozsony, október 8. (Saj. tud. táv.). Mint hirlik, a jövő évtől kezdve a honvédség katonazenét kap. Egyelőre a Budapest, Szeged, Kassa, Pozsony, Székesfehérvár, Kolozsvár és Zágrábon állomásozó honvédség lesz ellátva zenével.

Az örmény mészárlás.

Konstantinápoly, okt. 8. (Saj. tud. táv) Az örmény lázongás folytán elkövetett mészárlás 300 emberéletbe került.

A görögök az örmény eseményekről.

Athén, október 8. (Saj. tud. táv.) A görög sajtó örmény-barát szellemben vezérczikkez a konstantinápolyi eseményekről. A lapok kifejtik, hogy immár a szultán és a magas porta beláthatják, hogy az örmények forradalomra is képesek, és erőszakkal is kivivhatják, a mit békés uton tőlük megtagadtak. Az örmények minden esetre számithatnak a görögök rokonszenvére, bár e pillanatban Görögország nincs is abban a helyzetben, hogy szavát Konstantinápolyban hallassa. A lapok emlékeztetnek arra, hogy Anglia, Franczia és Oroszország szerezték meg Görögország függetlenségét és remélik, hogy kivivhatják Örményország függetlenségét is. Egyelőre nincs

szó örmény királyságról, hanem csakis nagy örmény tartományról, messze menő privilegiumokkal, mint p. u. Samos vagy a Libanon. A lapok különben megelégedéssel konstatálják, hogy az örmény forradalmi bizottság Athénben székel és kifejezik azon várakozásukat, hogy ha az örmények jobb napokra virradnak, nem fognak megfeledkezni arról, hogy Görögország vendégszeretőleg fogadta őket.

—

Elevenen eltemetve.

Athen, okt. 8. (Saj. tud. táv.) Sokat foglalkoznak a görögországi lapok egy fiatal embernek borzasztó halálával. Skopelos szigetén, Kalógeros faluban, meghalt a napokban egy 25 éves fiatal ember Gomidis György. Mivel a kis helységben halottkém nincs, a pap és tanitó tartották meg a halott-szemlét s miután a halotti bizonyitványt kiállitották a falu temetőjében örök nyugalomra helyezték az ifjut. Alig mult el 2—3 óra, tompa kiáltások hallatszottak a föld mélyéből. Azonnal hozzátogtak a sir szétbontásához, de mire a koporsó a felszinre került a szerensétlen ifju igazán halott volt. Szemeit az iszonyu kin üregeiből kitolta, maga pedig kétségbeesésében karjait marta s nyelvét teljesen szétharapta. A borzasztóan eltorzitott holttest láttára atyját menten a szél ütötte, menyasszonya pedig megőrült.

—

Száz ember halála.

Pétervár, október 8. (Saj. tud. táv.) Az Oka folyón egy tutaj elmerült, 100 ember a folyóba fulladt.

KÖZGAZDASÁG.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósitónktól. —

Uj-Arad, október 8.

A külföldi tőzsdék nagyobbrészt lanyhább árakat jeleztek, de nálunk az üzlet mindennek daczára teljesen változatlan. A kenyérnemüekben a kinálat kevés, mig a takarmánynemüekben nagyobb volt, de a vételkedv mindenben korlátolt.

Környékünkön a tengeri törés, már nagyobbrészt befejezéshez közeledik s ma már nagyobb behozatal volt, a mi leginkább takarmány czélra vásároltatott.

Buzában a kinálat kissé gyöngébb volt, mely — vélemény vételre — jó árban elkelt.

Behozatott mintegy 5—600 mm. buza s mintegy 1000 mm. tengeri.

Elkelt:

I. minőségü buza 5 frt 70 krtól 5 frt 80 krig.

közép minőségü buza 5 frt 50 krtól 5 frt 60 krig.

tengeri csöves dupla. mázsáju 4 frt 50 krig.

tengeri morzsolt 3 frt 50 krtól 3 frt 60 krig.

árpa 4 frt 60 krtól 4 frt 70 krig.

roza 4 frt 80 krtól 4 frt 90 krig.

—

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balogczégjelentése. —

Budapest, október 8.

Gabonaüzlet: Buzát ma gyengén kináltak, a vételkedv szintén gyenge volt s az irányzat csendes maradt. Elkelt 16000 métermázsa változatlan árakon.

	mmázsa	kilgramm	frt
Tiszavidéki	300	82.[5]	6.75
„	100	82.	6.70
„	200	81.[5]	6.70
„	200	81.	6.65
„	200	81.	6.67½
„	300	81.	6.70
„	600	80.[5]	6.62½
„	200	80.	6.67½
„	100	78.[5]	6.40
Pestvidéki	1000	81.	6.65
Dunai	3000	77.[5]	6.37½
Felső-tiszai	200	79.[5]	6.40
„	100	79.[5]	6.50

Határidőüzlet: Amerikából ma lanyhább árfolyamokat jelentettek s nálunk is gyengébben indult az üzlet buzában s tekintettel a gyenge üzletmenetre ugy zárult is. Tengeri változatlanul s gyenge üzletmenetre valamivel olcsóbban zárul.

Zárul 12 órakor:

Oszi buza	6.30—6.32
Buza május—juniusra	6.76—6.78
Tavaszi roza	6.08—6.10
Oszi roza	5.75—5.80
Tengeri május—juniusra	4.46—4.48
Tengeri julius—augusztusra	5.43—5.47
Tavaszi zab	5.90—5.91
Oszi zab	5.63—5.64
Repoze	10.90—.—

Külföld: New-York buzára ⅝—⅞, tengerire ⅛—⅝ alacsonyabb. Chicago: buzára ⅜—⅝ tengerire ¼—½, alacsonyabb. Páris London és Liwerpool lanyha.

Értéktőzsde: Változatlanul indult az üzlet s erősebb vásárlásokra ugy nemzetközi mint helyi papirok valamivel szilárdabban záruinak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	405.50
Magyar hitelrészvény	486 50
Osztrák államvasut	394 50
Rima-Murányi	286.50
Lombard	114,50

—

= **Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1895. évi október hó 6-án. Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) —.——. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) —.—.— krig. Fiatal nehéz (pkint 320 kilgron felüli sulyban) —.—55. krig. Fiatal közép (pkint 251—320 kirg sulyban) 54.—55. krig. Fiatal könnyü (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 54.—55. krig II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) —.——. krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban) —.——. krig. — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) —.——. krig. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban) 53.—54. krig. Közép (páronkint 220—260 kilogramm sulyban) 53.—54. — krig. — Könnyü (páronkint 220 klgrig. terjedő sulyban 55.—55.5 krig. Sertés létszám 1895. okt. hó 4-én volt készlet 22524 darab. 1895. október hó 5-én felhajtatott: — darab. 1895. október 5-én elszállittatott 1194 db. 1895. október 7-én maradt készletben 21330 drb. — A hizottsertés üzletirányzata: Változatlan.

—

Szeszüzlet.

— Október 8. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 51 forint 50 krajczár, kicsinyben 52 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

—

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, október 8. d. u. 5 óra.

Buza bánsági uj	6.20— 6.65
Buza tiszavidéki	6.25— 6.70
Buza pestvidéki	6.20— 6.65
Buza fejérmegyei	6.20— 6.65
Buza bácskai	6.30— 6.75
Roza uj, elsőrendü	5.80— 5.85
Roza uj, másodrendü	5.70— 5.75
Arpa takarmány	5.—— 5.20
Arpa égetni való	5.50— 6.30
Arpa sörfőzdei	6.90— 8 35
Zab	5.60— 5.90
Tengeri bánsági	5.65— 5 70
Tengeri másnemü	5.50— 5.60
Káposzta-repoze bánsági	8.—— 8.25
Köles	5.25— 5.75
Buza márczius—április	6.76— 6.77
Buza szeptember—október	3.31— 6.38
Buza május—junius	—.——.—
Roza szeptember—október	5.72— 5.74
Tengeri május—junius	4.48— 4.50
Tengeri julius—augusztus	—.——.—
Tengeri októberre	5.44— 5.47
Zab márczius—április	5.91— 5.92
Zab szeptember—október	5.65— 5.66
Káposzta-repoze augusztus—szeptember 1894.	10.90—11.—

—

Hivatalos árfolyamok
a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. october 8.

Magyar aranyjáradék 4%	121.50
Magyar koronajáradék 4½	99.30
Magyar arany 4½%	124.25
Magyar ezüst 4½%	101.—
Magyar keleti vasut 1876.	121.25
Magyar földtehermentesitési kötvény	97.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	98.—
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	159.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	147.—
Osztrák papirjáradék	100.75
Osztrák járadék ezüst	101.—
Osztrák járadék arany	121.50
Koronajáradék	101.25
1860-iki államsorsjegyek	153.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1075.—
Magyar hitelbank részvény	487.25
Osztrák hitelbank részvény	405.70
Osztrák-magyar államvasut	395.—
20 frankos arany (Napoleondor)	9.52
Weitzer János gép- és waggongyár részvény	342.—
Német birodalmi márka	58.92
London	120.35
Páris	47.60

—

Hivatalos árfolyamok
a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósitása. —

Bécs, 1895. october 8.

Magyar koronajáradék %	100.—
Magyar hitelrészvény	486.54
Osztrák hitelrészvény	405.37
Anglóbank részvény	178.—
Laenderbank részvény	287.20
Bécsi bankegyesületi részvény	170.90
Osztrák államvasut részvény	394.—
Déli vasut részvény	114.50
Osztrák északnyugati vasut részvény	—.—
Osztrák északnyugati (Elbevölgyi) részvény	282.—
Budapesti villamos városi vasut részvény	—.—
Salgó-tarjáni részvény	—.—
Rimamurányi részvény	287.50
Brassói kőszénbánya részvény	—.—
Dunagőzhajózási részvény	560.—
Lloyd-társulat részvény	570.—
Alpesi bányarészvény	104.40
Union	355.50
Török sorsjegy	78.60

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. Á. (Nagyvárad) Előbb megbeszéljük a kiadóhivatallal s az eredményről magánlevélben értesitjük.

Titokban (Világos) Nincs kizárva, hogy az illető ne kaphasson valami állást, csakhogy ebben a tekintetben a szerkesztőség nem tehet semmit. Tessék kérelmével a kiadóhivatalhoz fordulni s kérelmét egy hirdetésben a közönség elé vinni. Azért maradhat inkognitóban.

VIZJELZÉS.

1895. évi október hó 8-án reggel 7 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmérczén.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás czimétr.	Jégrustaság czimétr.
Branyicska	+ 7°	derült	— 26	—
Gyulafehérvár	+ °	derült	—	—
Arad	+ 13°	derült	— 150	—
Makó	+ 13°	derült	— 44	—
Szeged	+ 9°	derült	— 80	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1895. october 8.

A m. kir. folyamérnöki hivatal.

Aradvárosi szinház.

Évadbérlet 12. szám. Havibérlet 12. szám.

Szerdán, 1895. october 9-én

Sarah grófné.

Dráma 5 felvonásban. Irta: Ohnet György. Forditotta: Fáy J. Béla.

SZEMÉLYEK:

Gróf Canalhailles, tábornok . . . . Gál Gyula.
Sevérac Pierre . . . . Tompa K.
Sarah O'Donnor . . . . Tövölgyi M.
De Cygne Blanche, a tábornok unokahuga . Angyal Ilka.
Merlot, ezredes . . . . Balassa J.
Madeleine, leánya . . . . Novák Irén.
Frossard Leopold . . . . Szendrei.
Pomperan Hector . . . . Tóth Elek.
Zoé, neje . . . . Delli Emma.
Smordenné . . . . Rónaszékiné.

Kezdete 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Október 8. —

Nádor szálloda: Tafler Bernátné birtokosné, Modgyesegyháza. Waszl Lászlóné vendéglősné, Makó.

Vasuti szálloda: Hay Jakab kereskedő, Detta. Argyelán Mihály kereskedő, Lippa.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

Az „ARADI KÖZLÖNY“-ről.

Előfizetést hirdetünk az *„ARADI KÖZLÖNY“* czimü politikai, társadalmi és közgazdasági napilapra, mely a liberális sajtónak messze vidéken egyedüli organuma.

Kérjük régi, rendes előfizetőinket, hiveinket, barátainkat, maradjanak meg mellettünk a következő október—deczember évnegyedben is, és befolyásukkal hassanak oda, hogy a lap elterjedésében növekedjék.

Az *„ARADI KÖZLÖNY“* a közügyek megitélésében mindig Aradváros és Aradmegye érdekeit tartja szem előtt. Szemmel kiséri a városi és megyei mozgalmakat, a társadalmi, közgazdasági és irodalmi élet müködését s igyekszik mindezekről igazságos, a lakosság érdekeinek legjobban megfelelő, kimeritő tudósitást adni.

A fővárosban két rendes tudósitót tartunk. Országgyülési és *távirati rovatunk a vidék összes lapjai közt a legterjedelmesebbek*, ugy hogy az *„ARADI KÖZLÖNY“* **minden egyéb fővárosi, vagy vidéki ujságot feleslegessé tesz.** Az *„ARADI KÖZLÖNY“*-ből *kora reggel* már egész körülményesen olvasható mindaz, amiről a fővárosi lapok révén csak *aznap este, legtöbbször csak másnap reggel* értesülhetne a közönség, amennyiben rendes budapesti tudósitóink a fővárosban, az országban s a külföldön történő összes felemlitésre méltó eseményeket azonnal megtelegrafálják lapunknak. E tekintetben **a legmesszebbremenő intézkedéseket tettük meg és semmi anyagi áldozattól nem riadunk vissza.**

Az „ARADI KÖZLÖNY“ **táviratai** *minden tekintetben a legmegbizhatóbbak.*

Vezérczikkeinket helyi czikkiróinkon kivül **az ország legelső publicistái irják.**

Ujdonsági rovatunk Aradmegye, Aradváros, Békés-, Csanád- és Temesmegyék minden nevezetesebb mozgalmát felöleli.

A fővárosban külön közgazdasági tudósitót tartunk s a helyi piaczról szintén hozzáértő szakember referál hetenkint többször. *A budapesti börzéről és gabonapiaczról naponta hozunk kimeritő távirati értesitést.*

Tárcza-rovatunk élénkitésére több *országos nevü, előkelő novellistát nyertünk meg.*

Szenzácziósabb eseményekről rendkivüli kiadásokat adunk, melyet helybeli előfizetőinknek a megjelenés után rögtön házhoz küldünk.

Elvünk: **A tiszta liberalizmus hitvallásának terjesztése, kitartó küzdés az ország lakossága által annyira óhajtott reformtörekvések mellett.** A magyar törvényhozás függetlenségét akadályozó s a belbékét veszélyeztető izgatásokat kérlelhetlenül ostorozzuk.

Az **„Aradi Közlöny“**-*re előfizetni bármely naptól fogva lehet. Előfizetési árak a lap homlokán láthatók.*

Kiváló tisztelettel:

„Aradi Közlöny“
kiadóhivatala.

Főnyeremény 500.000 márka.

Sorsolási értesitő.

A nyeremények az állam kezeskedik.

Részvételre meghivás Hamburg állam jótállása mellett megindult

nagy sorsjátékokra,

melyeken

1.981,720 márka

a bizonyos nyeremény.

Ezen előnyös sorsjáték nyereményei, daczára hogy a tervezett szerint csak **115,000** darab sorsjegy van kibocsájtva, a következők:

A főnyeremény 500,000 Márka.
Az első nyeremény 200.000 Márka.
1 „ „ 200,000 „
1 „ „ 100,000 „
1 „ „ 75,000 „
1 „ „ 70.000 „
1 „ „ 65.000 „
1 „ „ 60,000 „
1 „ „ 55,000 „
2 „ „ 50,000 „
1 „ „ 40.000 „
3 „ „ 20.000 „
21 „ „ 10.000 „
46 nyeremény á 5000 „
106 „ „ 3000 „
231 „ „ 2000 „
822 „ „ 1000 „
1325 „ „ 400 „
20 „ „ 300 „
132 „ á 200 150 „
38050 „ á 155 „
7990 „ á 134, 100, 98 „
7484 „ á 69, 42, 20 m. „

összesen 56,200 nyeremény és a rövidebb hónapokban részben lesz biztos a huzás.

A főnyeremény 1-ső osztálya **50.000** márkából, a 2-ik osztályban **55.000** márkára emelkedik, a 3-ikban **60.000**, a 4-ikben **65.000**, az 5-ikben **70.000**, a 6-ikban **75.000**, a 7-ikben **20,000**, az első nyereménynyel **300.000**, és végül **500,000** márkára emelkedik.

Az első nyereményhuzásra, mely hivatalosan lesz tudatva

az egész eredeti sorsjegy csak **3.50** frt
a fél „ „ „ **1.75** frt
a negyed „ „ „ **0.90** frtba kerül

A résztvevők mindnyájan kapnak tőlem az első huzás után azonnal egy hivatalos, huzási lajstromot minden felhivás nélkül.

Előlegesen ingyen a sorsjáték tervezetét az állam hozzájárulásával, világosan kitüntetve a befektetés és a nyeremény elosztását az osztályokra vonatkozólag.

A kifizetése és küldetése a nyeremény összegeknek általam eszközöltetik a legszigorubb ellenőrzés mellett.

Megrendeléseket postautalványon vagy utánvétellel kérem eszközölni.

Ajánlatokkal tessék fordulni a fél sors jegyeket vevőknek azonnal s legalább is folyó évi október 31-dikéig.

Tisztelettel

Heckscher József,

bank- és váltóüzlete HAMBURG.

764/1895. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a tüzőrségi laktanya épület nagyobb és kisebb pinczehelyiségeinek bérbeadása iránt **folyó évi október hó 14-én d. e. 10 órakor** árverést tart.

Kikiáltási-ár 170 frt évi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi szept. hó 30-án tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay Gyula
aljegyző.

Vendèglő hirdetès.

Csermőn, **Holländer Sámuel** úr tulajdonát képező

nagyvendéglő

főtéren, a piacz legélénkebb helyén,

a kaszinó és polgári kör helyiségei,

elegendő vendégszobákkal, kényelmes melléképületekkel, két nagy teremmel és kövezett nagy udvarral vagy **átszámolásra** vagy **saját italával**

1896. január 1-től három évre

kedvező feltételek mellett bérbe adó.

Bővebbet fenti tulajdonosnál. 1049

19011./895 tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világosi kir. jbiróság mint tlkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy özv. Krissmár Györgyné szül. Csurdás Jelicza galsai lakós végrehajtatónak Vikáts Petru és neje szüi. Krissmár Tiniko galsai lakos végrehajtást szenvedő elleni 70 frt 50 kr. perbeli tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyébe a kir. törvényszék (a világosi kir. járásbiróság) területén lévő Arad megyében fekvő, a galsai 151. sz. tjkvben az A. I. 1—2 sor (297—298) és 1206. hrsz. a. felvett 271 összeirási sz. beltelkes ház és kende1-földekre mint ingatlanságra az árverést 460 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1885. évi november hó 6-ik napján délelőtt 10 órakor** Galsa községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 46 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1883. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 176. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1895. évi május hó 31-ik napján.

A világosi kir. jbiróság mint tlkkönyvi hatóság.

Aknay Andor,
kir. aljbiró.

1050.

338/337—1895. k. i. b.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város törvényhatósági területén rendszeresitett I. és II. állami anyakönyvi kerületekben az állami anyakönyvvezetők hivatalos óráit következőleg állapitjuk meg:

Hétköznapokon: d. e. 9-től 12 óráig.
„ d. u. 3-tól 5 „
Vasár- és ünnepnapokon d. e. 9-től 12 „

Arad, 1895. szept. 9-én.

Arad szab. kir. város közigazgatási bizottsága.

766/1895 g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad szabad kir. város gazdasági széke a jelenleg Kohn Jakab által bérelt a város tulajdonához tartozó felső marosparti 1—2 sz. 687 80/100 □ öl, továbbá ezen falerakó és jelenleg Reisinger A. S. által bérelt falerakó hely között fekvő az előtt út gyanánt használt 140 20/100 □ öl területü falerakóhelynek folyó évi október hó 1-től való bérbeadása iránt **folyó évi október hó 14-én d. e. 10 órakor** árverést tart.

Kikiáltási ár □ ölenként 40 kr. évi bér.

Bánompénzül leteendő a □ ölenként számitott kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi szept. hó 30-án tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay Gyula
aljegyző.

21303/1895.

Hirdetmény.

A nmélt. m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak 72233/95 sz. a. kelt rendelete nyomán közhirré teszük, hogy a csehországi cs. kir helytartóság f. évi szeptember 24-én 148201 sz. a. kelt távirati közlése szerint Magyarország egész területéről a juhok és kecskék, továbbá a ragadós tüdőlobbal nem fertőzött törvényhatóságok területéről a szarvasmarhák Csehországba csakis vasnton csakis levágás czéljából és kizárólag Aussig, Braunau, Brül, Budveisz, Caslau, Falkenau, Gabloncz, Giczin, Jungbunlau, Karlsbad, Kolin, Leitmeritz, Marienbad, Melnik Pardubitz, Pisek, Kaudnitz, Rumbnrg, Saar, Schmidchov, Teplitz, Tetschen, Trautenau, Prága, Holleschovvitz, és Reichenberg városokba vihetők be.

E szerint gazdasági és hasznos marha bevitele Csehországba egész Magyarország területéről tilos. A jelen hirdetmény a ragados tüdőlobbal fertőzött törvényhatóságokból származó szarvasmarhák és a magyarországi sertések bevitele tekintetében fennáló eddigi intézkedéseket nem érinti.

Arad 1895. okt. 2.

A városi tanács.

Az „Aradi nyomda részvénytársaság" könyvnyomdája.